



Եկէք ինձի, բոլոր յոգնած ու բեռնաւորուածներ...  
Մատթէոս 11:28

# ԲԱՐԻ ԼՈՒՐ

Վարդի, 2012թ.  
N4 (33)

Լոյս է տեսնում 2009թ. Դայիսից





# ԱՄՍԱԳԻՐ

Ապրիլ, 2012թ.  
N4 (33)

Լույս է տեսնում 2009թ. մայիսից

## ԱՅՍ ՀԱՄԱՐՈՒՄ ԿԱՐԴԱՅԵՔ

*Ռուդոլֆ Նարությունյան*

Փառաբանություն, թե՛ արարունջ.....1

Շրթունքների պարուղը.....3

*Արմիկ Ֆարմազարյան. վկայություն*

Տերը մեզ թաքցրեց թշնամու աչքերից.....6

Զրույց ծնողների հետ.....8

Եթե Աստված հոգներ.....11

*Վ.Ի.Բեկիսի կյանքից*

Գիշերային լվացք.....13

*Ադամ Օգերչուկ. վկայություն*

Տիրոջ արահեպներով.....14

*Նշանավոր մարդկանց կյանքից*

Նավապարհիմ մնալ մինչև մահ.....16

Սիրելի՛ ընթերցողներ, խնդրում ենք ձեր դիտողությունները, առաջարկություններն ու փափուկություններն ուղարկել խմբագրություն: Մենք սիրով հաշվի կառնենք ձեր արձագանքները: Նեմ.՝ 093-532-526

«Բարի լուր» ամսագիրը փազգրվում է հոժարա կամ նվիրաբերությունների շնորհիվ: Նվիրաբերությունները կարող եք ուղարկել խմբագրություն:  
Հեռ.՝ 093-954-930

# ՓԱՌԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ԹԵ՞

## ՏՐՏՈՒՆՁ

Քրիստոնեական կյանքում երկու կարևոր հարց կա, որոնցից կախված է յուրաքանչյուր քրիստոնյա հավատացյալի հետագան՝ կաճի՞ մահոգևոր կյանքում, թե՞ նրա մեջ Աստծու կյանքը կապկասի այնքան, որ ոչինչ չի մնա, կհեռանա Աստծուց ու չի մտնի «Քանանի երկիրը»։ Առաջին հարցը փառաբանությունն է, երկրորդը՝ տրտմանը։ Աստվածաշունչն այս երկու հարցերին անդրադառնում է բազում անգամներ։ Տրտմանը բողոքի ձևով արտահայտված դժգոհությունն է, որը կարող է լինել, օրինակ, առանձին անհատի, պետության, եկեղեցու կամ էլ Աստծու դեմ։ Ինչի կամ ում դեմ էլ որ լինի տրտմանը, վերջնական հաշվով այն ուղղված է Աստծու դեմ։ Օրինակ՝ *Ելից 16:7-9*-ում կարդում ենք. «..... մենք ո՞վ ենք՝ որ մեզի դեմ կը տրտնջեք: ....ձեր տրտմանը մեզի դեմ չէ, հապա Տեղոզը դեմ»։ Թվոց 14:2-ում ասվում է, որ Իսրայելի բոլոր որդիները տրտնջացին Մովսեսի ու Ահարոնի դեմ, իսկ Թվոց 14:27 խոսքն ասում է, որ այդ տրտմանն Աստծու դեմ էր։ «Մինչև ե՞րբ այս չար ժողովքին ինձի դեմ տրտնջելուն համբերեմ. ես լսեցի Իսրայելի որդիներուն տրտմանը որ ինձի դեմ կը տրտնջեն»։

Տրտմանն ու դժգոհությունը կարող են տանջանքի ու տառապանքի պատճառ դառնալ, իսկ փառաբանությունը՝ ուրախության և հաղթության։ «Եւ ժողովուրդը չարաչար տրտմնջ կ'ընէր Տեղոզը առջև. ու Տեղը լսեց, և իր

բարկութիւնը բորբոքեցաւ, ու անոնց մէջ Տեղոզը կրակը վառեցաւ, և բանակին ծայրերը եղողները կորսնցուց» (Թվոց 11:1)։ Տրտնջալը Աստծու առջև չարություն է։ Տրտնջացող մարդը չի կարող Աստծու կամքը կատարել. մա իրեն է մեծարում ու ոչ թե Աստծուն։ Նա չի ուզում Աստծու կամքով քայլել ու միշտ շարժվում է իր ցանկությունների համեմատ. «Ասոնք տրտնջողներ ու քրքմնջողներ են, որոնք իրենց ցանկութիւններուն համեմատ կ'երթան, և իրենց բերանները ամբարտավան խօսքեր կը գրուցեն, և շահի համար երեսպաշտութիւն կ'ընեն» (Հուդա 1:16)։ Տրտնջացող մարդը միշտ բողոքում է. երբ ցուրտ է, ասում է՝ մրսում եմ, շոգ է՝ խեղդվում եմ... անձրևը չեմ սիրում, իսկ արևն այրում է, և այսպես շարունակ։ Նա չի հասկանում, որ իր տրտմանն Աստծու դեմ է, քանի որ Տեղն ամեն բան գիտե, ու առանց Նրա թույլտվության, Նրա կամքից դուրս ոչինչ չի լինում։

Տրտմանը, բամբասանքն ու չարախոսությունը մարդուն հեռացնում են Աստծուց և վերջնականապես կործանում։ «Եվ տրտմնջ չընէք, ինչպէս անոնցմէ ոմանք տրտմնջ ըրին, ու սատակիչէն ջարդուեցան» (Ա Կորնթ. 10:10)։ Հնարավոր է, որ դու Աստծու անունը կանչում ես, բայց սրտով հաշտություն չունես Աստծու հետ։ Երբ բո կյանքում լինում են նեղություններ, դժվարություններ, այդ դեպքում է ե-

Պեպրիկ, 2019թ., ԾՆ 4 (33)

րևում, թե դու որքան ես հաշտ Աստծու հետ: Պողոս առաքյալը մեզ հորդորում է, որ հաշտվենք Աստծու հետ. «Ուրեմն Քրիստոսի կողմանէ դեսպանութիւն կ'ընենք... կաղաչենք ձեզի Քրիստոսի կողմանէ, հաշտուեցէք Աստուծոյ հետ» (Բ Կորնթ. 5:20): Տերը քեզ կանչում է, որպէսզի Իրեն փառաբանես, ոչ թե տրտնջաս: Երբ քրիստոնյան հասկանում է, որ ամեն իրավիճակի տերը Աստված է ու վստահում է Աստծու սիրուն, հաշտվում է Աստծու հետ և սկսում է փառաբանել ու երկրպագել Նրան: Սաղմոս 50:23-ում ասվում է. «Շնորհակալութիւն մատուցանողը զիս կը փառաւորէ. ու իր ճամբուն զգուշացողին պիտի ցուցնեմ Աստուծոյ փրկութիւնը»:

Սի շտալանդացի կույր քարոզիչ իր կյանքի վերջին օրերում ասել է. «Ես փառաբանել եմ Քեզ վարդի համար, բայց չեմ փառաբանել վարդի փշի համար: Ես փառաբանել ու երկրպագել եմ Քեզ, որպէսզի Երկնային արքայությունը ժառանգեմ, բայց չեմ փառաբանել Քո տված խաչի համար, որն ամեն օր կրում եմ»: Սրանք հոգևոր կյանքը հասկացող մարդու խոսքեր են:

Իսրայել ժողովրդին Տերը առաջնորդում էր դեպի Քանան, իսկ մեզ՝ Հիսուս Քրիստոսով դեպի հավիտենական կյանք: Եթե այսօր դու այս ճանապարհի մեջ տրտնջում և բողոքում ես, դու էլ հրեա ժողովրդի նման քառասուն օրվա ճանապարհը քառասուն տարում կանցնես և խոստացված երկիրը չես մտնի:

Գիտակցելով, որ ամեն իրավիճակի տերը Աստված է, պետք է միշտ գոհանամք ու փառաբանենք Աստծուն: «Զանգի գնով ծախու առնուե-

ցաք. ուստի փառաւորեցէք զԱստուած ձեր մարմիններուն ու հոգիներուն մէջ, որոնք Աստուծոյ են» (Ա Կորնթ. 6:20): Երբ մենք սրտանց փառաբանում ենք Տիրոջը, Տերը մեզ հաղթություն է տալիս: Երբ Պողոսն ու Շիղան բանտում էին, ոտքերն էլ՝ կոճղերի մեջ, նրանք չտրտնջացին Աստծու առաջ, բանտարկության համար իրար չմեղադրեցին: Նրանք փառաբանեցին Տիրոջը, և այդ ժամանակ տեղի ունեցավ հրաշք՝ բանտի դռները բացվեցին. «Եւ կէսգիշերին Պօղոս ու Շիղա աղօթք կ'ընէին և զԱստուած կ'օրհնէին... Եւ յանկարծակի մեծ շարժ մը եղաւ... և անմիջապէս բոլոր դռները բացուեցան, ու ամէնուն կապերը արձակուեցան» (Գործք 16:25-27):

Եթե դու հասկանաս ու իմանաս, որ Աստված քո երկնային հայրն է, դու կփառաբանես և կվստահես Նրան: Երեխաները վստահում են իրենց ծնողներից: Դու վստահի՞ր Նրան, և քո կյանքում հաղթություններ կլինեն: Շատերը ճանաչում են Աստծուն, բայց չեն փառավորում: «Վասն զի իրենք զԱստուած ճանչնալով՝ Աստուծոյ պէս չփառաւորեցին կամ շնորհակալ չեղան. հապա իրենց խորհուրդներուն մէջ ունայնացան, և սիրտերնին անմտութիւնով խաւարեցաւ» (Հռոմ. 1:21):

Մենք պետք է Աստծուն արժանի փառաբանության պատարագներ մատուցենք ամեն ժամանակ, ինչ վիճակի մեջ էլ որ լինենք. սա է հաղթությունը: Եթե բոլորն էլ քեզ քեն, Նա քեզ հետ է և քեզ մենակ չի թողնի: Դու քո բոլոր հարցերը, խնդիրները Նրա հետ լուծի, Նա գիտե՝ երբ միջամտի, որպէսզի քեզ համար լավ լինի: Դու քո կամքը Նրան մի՛ թելադրիր, քանի որ Տերը գիտե՝ երբ պատասխանի:

Տրտունջը մարդկանց հեռացնում է Աստծուց: Հեռանալով Աստծուց՝ դու չես կարող Նրա վկան լինել, չես մտնի երկինք և ուրիշներին էլ կխանգարես մտնել: Իսկ եթե դու փառաբանես Աստծուն, այդ դեպքում քո կյանքը կլինի վկայություն, ինչպես ասաց մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսը. «Բայց Հոգւոյն Սրբոյ ձեր վրա եկած ատենը գորութիւն պիտի առնէք, ու ինծի համար վկաներ պիտի ըլլաք...», և մարդիկ կգան առ Աստված:

Թող Տերը ողորմություն անի և նորոգի մեր սրտերն ու մտքերը, որպեսզի մենք հասկանանք, որ ամեն վիճակի մեջ էլ Տերը տեսնում է մեզ, և եթե Նա չի փոխում իրավիճակը, ուրեմն դա մեզ համար բարու գործակից է, ինչպես ասվում է Հռոմ.8:28-ում.

*«Սակայն գիտենք որ ամեն բաները բարիի գործակից կ'ըլլան անոնց որ զԱստուած կը սիրեն, որոնք անոր նախասահմանութիւնովը կանչուած են»:*

Սիրելիներ, եկե՛ք արթնանանք ու թողնենք տրտունջը, ինչպես ասում է Պողոս առաքյալը. «Ամեն բան առանց տրտունջներու ու վիճարանութիւններու ըրէք. Որպէս զի ըլլաք անբիծ ու անարատ, Աստուծոյ որդիներ առանց մեղադրանքի...» (Փիլ. 2:14-15): Եկե՛ք տրտնջալու փոխարեն գոհանանք ու փառաբանենք Տիրոջ անունը: Այդ դեպքում է, որ մեր կյանքում հրաշք կլինի, ու մեր սրտերը կլցվեն ուրախությամբ: Նա է ճանապարհը, ճշմարտությունը և կյանքը:

**Ռուդոլֆ Հարությունյան**

## ՇԲԹՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊՏՈՒՂԸ

*«Օրհնեցէք զԱստուած իր սրբարանին մէջ. օրհնեցէք զանկա իր զօրութեանը հասարակութեանը մէջ: Օրհնեցէք զանկա իր զօրատոր գործերուն համար. օրհնեցէք զանկա իր մեծափառութեանը համեմար: ....Ամեն շունչ ունեցող թող Տերը օրհնէ: Ալելուիա»:*

**Սաղմոս 150**

Որքան բազմաբանակ ենք մենք՝ քրիստոնյաներս: Եվ բոլորս տարբեր ենք: Տարբեր ենք մեր արտաքին ու ներքին նկարագրով: Տարբեր են մեր ստացած կրթությունը, դաստիարակությունը, այդ պատճառով շատ բաների տարբեր կերպ ենք վերաբերվում, սակայն մեզ միավորում է մի հրաշալի Տեր՝ Նա՝ Միակը: Տարիները հաճախ փոխում են մեզ: Այն, ինչը հուզում էր մեզ 15 տարեկանում, 25 տարեկանում կորցնում է նշանա-

կությունը, այն, ինչը կարևոր էր 25 տարեկանում, 40 տարեկանում դառնում է երկրորդական: Տարեց մարդիկ ավելի հուզական են դառնում երիտասարդական հիշողությունների հանդեպ: Նրանք շատ բաների մայում են տարիների ընթացքում կուտակված փորձի ու իմաստության միջով: Երբ երիտասարդները բռնում ու անխառն ուրախություն են ապրում ամուսնանալիս, տարեցները ցավակից թախիծով մայում են նրանց ու մտածում

*Ձեպիկ, 2019թ., ԾՆ 4 (33)*

սպասվելիք փորձությունների մասին: Ահա, թե որքան տարբեր ենք մենք, սակայն միակ մխիթարանքն այն է, որ բոլորս նույն բերկրանքը կապրենք Նրա մոտ: Իսկ առայժմ ճանապարհին ենք...

Քրիստոնեական կյանքում մի զաղտնիք կա, որը լավ էր ըմբռնել Դավիթ թագավորը: Եթե ուշադիր եք կարդում սաղմոսները, անշուշտ նկատած կլինեք, որ կյանքի մայրամուտին նա ավելի ու ավելի շատ էր փառաբանում Տիրոջը: Անասելի դժվարություններից ու փորձություններից հետո նա բացականչում էր. «...գիս խոտավետ արոտներու մեջ կը պառչեցնես...»: Որտե՞ղ էին այդ արոտները, Դավիթ: Այնտեղ, ուր հարազատ որդիդ անարգո՞ւմ էր քեզ, այնտեղ՝ անապատո՞ւմ, ուր Սավուղն էր քեզ հետապնդում... Դավիթը համոզված էր, որ Աստված լավագույնն է պատրաստել իր համար: Երբեմն մենք նայում ենք համեմատաբար բարեկեցիկ կյանքով ապրող քրոջը կամ եղբորն ու մտածում. «Տեր Աստված, եթե ես ունենայի այսպիսի պայմաններ, այսպիսի շնորհներ, այսպիսի ամուսին, այսպիսի... Այդ դեպքում երջանիկ կլինեի: Մինչդեռ ինձ մոտ չի ստացվում»: Աստված մեզանից յուրաքանչյուրին ամենալավագույնն է տվել: Մնացածը հա-

կառակորդի սովորական խաբկանքն է՝ քեզ մոտ ինչ-որ բան այնպես չէ: Մեզ պարզապես թվում է, թե ինչ-որ բան այնպես չէ: Նույնիսկ Հիսուսի աշակերտներն ունեցան գայթակղության այդպիսի պահ՝ մտածելով. «Իսկ մենք կարծում էինք...»: Իրականում մենք ունենք հոգու այն մեծ ներուժը, որն ամեն պարագայում, բոլոր հանգամանքներում կարող է փառաբանել Տիրոջը: Իրական փառաբանությունն այն չէ, որ պարտաճանաչ հաճախում ենք ծառայության, լավ սերտած դասի

մման ամեն առիթով կրկնում՝ փառք քեզ, Տեր: Տիրոջը փառաբանելը Նրա Խոսքի մեջ ապրելն է՝ ցանկացած իրավիճակում, բոլոր հանգամանքներում: Այդ անընդմեջ շարունակվող փառաբանությունը պիտի այն անհերքելի

ճշմարտության գիտակցումից, որ Նրա ներկայությունն ու ողորմությունը միշտ մեզ հետ են: Նրա հանդիմանող, բայց և սփոփող ձեռքն ուղեկցում է մեզ այն ճանապարհով, որով նախատեսված է մեր ընթացքը: Այդպես է ավանդում Սուրբ Գիրքը, այդպիսին է մեր իրական կյանքը:

Այսպիսի մի ավանդություն կա: Չորափրամանատարը ճակատամարտից հետո հոգնած զորքին հայրենիք էր ուղեկցում: Չինվորներից



մեկը դժգոհությամբ նկատում է. «Ինչ հեշտ է նրա համար ձիու վրա նստած հրամայել, իսկ մենք ցեխի մեջ հազիվ ենք մեր ոտքերը քարշ տալիս»: Հրամանատարը լսում է ու անմիջապես զինվորին զիջում իր տեղը: Մի քանի րոպե անց թշնամու դավադիր զինվորը, կարծելով, թե ձիու վրա հրամանատարն է, դիպուկ կրակոցով գետին է տապալում նրան:

Հաճախ շատ բաների մենք վերաբերվում ենք երևույթին նայելով, սակայն Աստված տեսնում է ամեն բան և երբեք մեր կարողությունից ավելի թույլ չի տալիս: Քրիստոնեական կյանքն իր աքսիոմն ունի: Մեզ համար օրհնություն է դառնում այն, ինչ Աստծուց հավատով ենք ընդունում: Երբ փառաբանում ենք Տիրոջը, լցվում ենք Նրա իմաստությամբ ու զորությամբ: Այն հավատացյալը, ով շարունակ փառաբանում է Աստծուն և երախտապարտ հոգով իր խոնարհումն է բերում Տիրոջը, շատ բան է առնում Նրանից: Բոլոր պարագաներում նրա օրհնությունները բազմապատկվում են: Մենք Աստծու տունն ենք գնում և փառաբանում Նրան Իր բազմաթիվ ողորմությունների համար: Բայց մեր երախտագիտության շարժառիթը պետք է լինի ոչ թե բարեկեցությունը, այլ այն, որ մեր անունները գրված են Կենաց Գրքում: Ուստի պետք է երախտապարտ լինենք դրա համար: Սաղմոսերգուն ասում է. «Ինձի հետ Տէրը մեծցուցէք, ու մէկտեղ քարձրացնենք անոր անունը» (34:3):

Մենք կարող ենք խրալել ժողովրդի նման ընկնել, տրտնջալ, տխրել, կարոտել, հառաչել:

Մեր ապրած ժամանակաշրջանը մեծ փոփոխությունների շրջան է: Այն ուղեկցվում է սոցիալական, նյութական, հոգեբանական բարդություններով: Ոմանք հուսալքվում են, ընկնում հոգևոր խորխորատների մեջ, մյուսները փառաբանում են Աստծուն: Այս ճանապարհները բացարձակ տարբեր են, երբեք չեն հասվում:

Հիշենք, սակայն, այն բոլոր պատճառները, որոնք ավելի քան բավարար ու համոզիչ են՝ մեր հոգևոր փորձառության մեջ Աստծու ողորմությունը տեսնելու և զնահատելու համար: Ուստի ամեն արարքի, գործի, խոսքի մեջ կարող ենք արտահայտել մեր երախտագիտությունն ու գոհունակությունը:

Դավիթը հասկացել էր օրհնաբեր կյանքի գաղտնիքը: Նա գիտեր, որ երբ գոհանում է Տիրոջից, որպես փոխհատուցում օրհնություն է ժառանգում:

«...ամէն ատեն Աստուծոյ օրհնութեան պատարագ մատուցանենք, այսինքն մեր շրթունքներուն պտուղը» (Եբր. 13:15): Փառաբանությունը մեր սրտում սերմանում է երախտագիտություն, որը ծլարձակում, որպես ծաղիկ Տիրոջ սերն է սփռում, ապա պտուղ է տալիս մեր շուրթերին՝ Աստծուն փառաբանելու պտուղ: Այս գիտակցությունը պիտի օգնի մեզ շարունակ, անընդմեջ փառաբանել Տիրոջը ցանկացած իրավիճակում: Աստծուն փառաբա-

Ձեպիկ, 2019թ., № 4 (53)



նելու մեջ որևէ չափանիշ լինել չի կարող: Մի՞թե օրհնությունը մենք չափով ենք խնդրում: Հիշենք ուրեմն. որքան շատ փառաբանենք, այնքան շատ ենք օրհնվելու: Երբեք մի նայեք շուրջը, ուրիշների օրհնակները մի փոխադրեք ձեր կյանք: Նայեք ձեր հավատի առաջնորդին ու կատարողին: Շարունակ հիշեք Նրա պատվիրաններն ու կատարեք դրանք: Երբեմն դրանք շատ ծանր կարող են թվալ: Սակայն դուք շարունակեք, շարունակեք փառաբանել Աստծուն: Նա ձեզ երբեք չի թողնի: Նա ձեզ արդեն տվել է ամենալավագույնը:

Աստված Իր եկեղեցուն, Իր հարսին հարթ ու դյուրին ճանապարհ չի խոստացել: Նրա ողորմության շնորհիվ դուրս ես լողալու վշտի օվկիանոսից, անգամ տաշեղից կառչած՝ դուրս ես լողալու: Եթե նույնիսկ տառապում ես անտանելի վշտից, եթե վախը, անհաղթահարելի վախը պարուրել է հոգիդ, կոթնի՜ր Տիրոջը, վստահի՜ր Նրան, գնա՜ Նրա հետևից: Հուսալքման ամենաժանր պահին անտեսանելի, բայց հոգատար Նրա ձեռքը կդիպչի քեզ, ուժ կտա, ցույց կտա ճիշտ ուղին:

## ՏԵՐԸ ՄԵՋ ԹԱՔՅՐԵՑ ԹԵՆԱՄՈՒ ԱԶԲԵՐԻՑ

Այս տարի՝ 2012թ., ապրիլի 24-ին լրանում է հայոց Մեծ եղեռնի հիշատակի 97-րդ տարելիցը: Մենք՝ հավատացյալ ժողովուրդս, միշտ աղոթում ենք Աստծուն, որ մեր ազգը պահի տարբեր փորձություններից, և որ երբեք եղեռնը չկրկնվի:

Ստորև կամենում ենք տպագրել Եղեռնի ժամանակներից մի ականատեսի պատմությունն այն մասին, թե ինչպես Աստված օգնեց փախստական ժողովրդին: Այս պատմությունը նման է Իսրայելի պատմությանը, երբ ժողովուրդը դուրս էր եկել Եգիպտոսից, իսկ եգիպտական բանակը փարավոնի գլխավորությամբ ընկել էր

մրանց հետևից: Այդ ժամանակ Իսրայելը բանակել էր ծովի ափին, և ժողովուրդը, տեսնելով եգիպտացիներին, աղաղակում է Տիրոջը: Հրեշտակն ամպի սյունով գալիս է երկու բանակների մեջտեղը, որպեսզի պաշտպանի հրեա ժողովրդին ու չթողնի, որ եգիպտացիները մոտենան նրանց (Ելից 14-1:20):

Այս պատմության ականատեսին՝ 150 հոգանոց ջոկատի հրամանատար Հակոբ Մուտոյանին, հանձնարարվում է Վանի շրջակա գյուղերից փնտրել և հավաքել եղեռնից ցիրուցան եղած ժողովրդին ու տանել Վան, որը հսկվում էր հայկական



զինվորական մարմնի կողմից: Հաջորդությամբ հավաքելով 4000-ից ավելի կանանց և երեխաների՝ որոշում է վերադառնալ Վան: Ստորև բերվում է հեղինակի վկայությունը.

«Սկզբեն հավատք ու վստահություն ունեցա Աստծո վրա, որ մեր ժողովրդի ազատության այս ձեռնարկը պիտի հաջողվեր և նույնպես ալ եղավ: Փառք Իրեն:

Այս պատճառով սրբազան պարտքս կհամարիմ հիշել հոս հրաշալի պատկեր մը, որ երևան եկավ մեր ճամփորդության միջոցին: Երբոր Բերդակ գյուղի լեռան վրայեն կանցնեինք դեպի Վարազա, արշալույսը հետզհետե իր ճառագայթները կսփռեր արևելյան երկնակամարի վրա: Այս հանգամանքը մեզ համար աննպաստ էր, որովհետև մեր ձախ թևին վրա Մ.Խաչ վանքի վերևի բլրաշղթան կկենար, որուն զանազան կետերու վրա տեղավորված էին թշնամիին պահակները: Կուզեինք մութով անցնել այդ տեղերեն: Այս աննպաստ հանգամանքին միացավ ուժեղ անձրևի տարափ մը, որը մեր ճամփուն վրա եղած փոքր հեղեղատները լեցուց ջրով և տիղմով: Անցնելու դժվարություն կար և աղմուկ կբարձրանար: Աստուծո վրա եղած վստահությունս խոնարհեցավ... Գանգատի

և պարսավանքի ուժեղ աղաղակ մը արձակեցի Աստծո հասցեին... Լսողները զարմացան իմ արտահայտության վրա, բայց բան մը չխոսեցան... Ժողովուրդը անցավ այդ հեղեղատներեն: Զիչ մը վերջ անձրևը դադրեցավ, արևը ծագելուն մոտ էր. մեր ու թուրքական պահակներուն միջև եղած տարածությունը կես մղոնի չափ էր, բայց թշնամին մեզ չտեսավ, որովհետև ամպ մը երկարած էր մեր և անոնց միջև, մեր ժողովուրդի երկարությամբ և միշտ մեզ հետ կերթար արևելյան հյուսիսային կողմի՝ դեպի Վարազա լեռը... Այս վտանգավոր վայրը անցնելն հետո օդը մաքրվեցավ, և արևը անմասն կերպով կփայլեր:

Այս հրաշալի երևույթը ինձ ծուկի բերավ Աստծո առջև՝ արտասովորից աչքերով ներողություն խնդրելու իմ գանգատի և պարսավանքի խոսքերուս համար և փառք տալու Իրեն, որ մեզ ազատեց մահեն»:

Վկայությունը գրի է առնվել «**Վան-Վասպուրական հերոսամարտը**» գրքից, որի հոդվածների հեղինակները եղել են ինքնապաշտպանության մարտերի անմիջական մասնակիցները:

**Ներկայացրեց Արմիկ Ֆարմազարյանը**  
սարկավագ, ք. Չարենցավան

Պեպիկ, 2012թ., ԾՆ 4 (33)

# ԶՐՈՒՅՑ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ

ԽՐԱՏՆԵՐ ԵՎ ՄԱՂԹԱՆՔՆԵՐ ԾՆՈՂՆԵՐԻՆ



## 10 ԽՈՐՀՈՒՐԳ ԻՄԱՍՏՈՒՆ ԾՆՈՂՆԵՐԻՆ

Շարունակություն: Սկիզբը՝ ք.2 (31) համարում

**Խորհուրդ չորրորդ. իմաստուն ծնողներն իրենց երեխաների նկատմամբ մակերեսային վերաբերմունք չեն ցուցաբերում:**

Ժամանակակից կյանքն իր առաջընթացով և արագությամբ մեծ պահանջներ է ներկայացնում ծնողներին: Առօրյա աշխատանքով, ընտանիքի ու եկեղեցու հոգսերով զբաղված՝ նրանք հաճախ շատ քիչ ժամանակ են հատկացնում երեխաների դաստիարակությանը:

Պաշտոնական փճակագրությունն ասում է, որ հոր և որդու հաղորդակցումը օրական մոտավորապես 7 րոպե է Ռուսաստանում և 9 րոպե՝ ԱՄՆ-ում: Ի՞նչ կարելի է հասցնել սովորեցնել երեխային այդ կարճ ժամանակում: Ավելի շուտ հաղորդակցումը կունենա այսպիսի տեսք. «այո», «ոչ», «չի կարելի», «մի՛ արա» և այլն: Իհարկե, ա-

ռանց դրա էլ հնարավոր չէ, դրանք դաստիարակության մեջ կարևոր և անհրաժեշտ պահեր են: Բայց, այնուամենայնիվ, որպեսզի երեխաները ծնողներին լավ վերաբերվեն, անհրաժեշտ է նրանց հետ ուշադրությամբ վարվել՝ որպես Աստծու բանական ստեղծագործությունների: Շատ կարևոր է ամեն անգամ երեխաներին «այո» կամ «ոչ» ասելիս բացատրել այդպիսի որոշման անհրաժեշտությունը: Պատճառները բացատրելը կարևոր է նույնիսկ այն ժամանակ, երբ առաջին հայացքից բացատրելու բան չկա, թվում է, թե ամեն ինչ պետք է պարզ լինի: Բայց այն, ինչը հասկանալի է մեծին, կարող է միանգամայն անհասկանալի լինել մանկանը: Չի կարելի շեղվել երեխայի հարցերից, որքան էլ դրանք դատարկ ու կաշույն թվան:

**Խորհուրդ հինգերորդ. իմաստուն ծնողների համար երեխաների դաստիարակությունն առաջին տեղում է:**

Կան հայրեր, որոնք իրենց պարտականությունն են համարում միայն ընտանիքի ճյուղապետ ապահովումը՝ չմտածելով այն մասին, որ իրենց երեխաներին անհրաժեշտ է հայրական սեր: Որպես կանոն, տարբերում են այդպիսի հայրերի չորս տեսակ:

Ձեպիկ, 2013թ., № 4 (33)

**Առաջին տեսակ:** Հայրեր, որոնք չեն կարողանում կամ չեն ցանկանում ճիշտ բաշխել ժամանակը՝ իրենց հեռացնելով ընտանեկան դժվարին խնդիրներից ու հոգսերից, երեխաների դաստիարակության բոլոր հոգսերը դնելով կնոջ ուսերին:

**Երկրորդ տեսակ:** Հայրեր, որոնք միշտ ինչ-որ բանից դժգոհ են, հաճախ են ունենում վատ տրամադրություն, միշտ հոգնած են, մռայլ, չնչին բաների համար կրկնում են միևնույն զգուշացումները («տես, չմոռանաս», «զգուշ եղիր» և այլն): Նրանց դեմքին ժպիտ տեսնելը գրեթե անհնար է, ծայրահեղ դժվար է հավանության արժանանալը:

**Երրորդ տեսակ:** Սառը հայրեր: Այսպիսիները միշտ կան, նրանք մեր կողքին են, բայց միևնույն ժամանակ կարծես բացակայում են: Նրանց կարելի է տեսնել ընտանիքի շրջանակում, բայց նրանց ներկայությունից ավելի շուտ սառնություն է փչում, քան ջերմություն: Գտնվելով իրենց երեխաների կողքին՝ նրանք մտովի շատ հեռու են, լուծում են միայն իրենց հայտնի խնդիրներ՝ շուրջը չնկատելով ոչինչ և ոչ ոքի: Այդպիսի հայրերի ներկայությունը ոչ մի ուրախություն չի բերում:

**Չորրորդ տեսակ:** Այն հայրերն են, որ կարող են և անում են ամեն ինչ, բացի մեկ բանից՝ նրանք երբեք չեն խոստովանում իրենց թերությունները: Լիակատար ինքնավստահություն: Միայն իրենք են ճիշտ, իսկ շրջապատում ոչ ոք ոչինչ չի հասկանում և ոչինչ չարժե՝ ո՛չ կինը, ո՛չ երեխաները: Սա վերաբերում է նրանց հասկացողության բոլոր ոլորտներին, այդ թվում եկեղեցուն և հոգևոր հարցերին:

Դժվար չէ պատկերացնել, որ այդ հայրերի որդիներն էլ կընտրեն կյանքի

միևնույն օրենքները, որովհետև տեսնում են պրակտիկ վառ օրինակներ:

Չգալիորեն նախընտրելի է բարի և սիրող հայրը, որը կարող է ցանկացած պահի անկեղծորեն ասել «ներիր», երբ հասկացել է, որ ինքը ճիշտ չի եղել, այն հայրը, ում մեջ կա չափի զգացում, ով ինքն էլ սրտանց ներում է:

Այդպիսի հոր օրինակ է ցույց տրված Դուկասի ավետարանի 15-րդ գլխում՝ անառակ որդու մասին առաւելում: Առաւելում շատ տպավորիչ պատկերված է հայրը և այն, որ նա հայր մնաց, թեև որդին բավական պահանջկոտություն դրսևորեց: Իսկ երբ երիտասարդն սթափվեց, ինքն իրեն հայտարարեց. «Ելնեմ, գնամ իմ հոր մոտ...»: Թեև նրան այդ քայլին մղեցին հանգամանքները, և նա կյանքի ճանապարհի որոշակի հատված անցավ, ամեն ինչ վատնեց ու սկսեց տառապել քաղցից, այնուամենայնիվ, նա ձգտում էր հոր մոտ լինել: Դա երևում է երիտասարդի բառերից, երբ նա որոշում ընդունեց, գնաց հոր մոտ ու ասաց նրան. «Հայր, մեղանչեցի...»: Մի՞թե նրան զղջալ սովորեցրեց մեղավոր կյանքն ու քաղցը: Նույնիսկ եթե այդպես է, բայց շատ քիչ չափով. կարևորն այն է, որ նա այդ մասին գիտեր իր հորից: Ավետարանը պատմում է, որ երբ նա գնաց հոր մոտ, վերջինս, տեսնելով նրան, ընդառաջ վազեց: Դա հոր և որդու հարաբերությունների օրինակելի տեսակ է, դաստիարակության օրինակ, որը, չնայած կյանքի ցնցումներին, բարի ծիլեր տվեց և, որպես հետևանք՝ պտուղներ: Ակներն է, որ հոր և որդու հաղորդակցումը մակերեսային չէր եղել, այլապես որդին խոստովանության, մեղքի և ներման մասին պատկերացում չէր ունենա:

Պեպրիկ, 2019թ., ԾՆ 4 (33)

Թող Աստված օգնի շատ հայրերի՝ լինելու այնպիսին, որ ընդառաջ վազեն իրենց մոլորված որդիներին ու դուստրերին:

**Խորհուրդ վեցերորդ. իմաստուն ծնողները հոգ են տանում իրենց երեխաների կրթության և դաստիարակության մասին:**

«...հայրեր, ձեր որդիները մի բարկացնեք, հապա զանոնք մեծցուցեք Տէրոջը վարժութիւնովը ու խրատովը» (Եփես. 6:4):

Աստծու Խոսքը մեզ սովորեցնում է երեխաներին դաստիարակել ու խրատել Տիրոջ ուսմունքի համաձայն: Դա շատ ավելին է, քան ուղղակի կիրակնօրյա պաշտամունքների հաճախելը: Երեխաները մեզմից պետք է իմանան Աստծու մասին, մեզմից է կախված նրանց և Աստծու փոխհարաբերությունը: Որպես կանոն երեխաները, հատկապես վաղ տարիքում, Երկնավոր Հորն ընդունում են երկրավոր հոր հասկացության միջոցով:

Ծնողների վրա է ընկած «ընտանեկան գոհասեղանի» վիճակի պատասխանատվությունը: Հոգևոր աճն ու ղեկավարությունը, ինչպես նաև հարցերն այն մասին, թե ուր կարելի է գնալ, ուր՝ ոչ, ում հետ կարելի է ընկերություն անել և այլն՝ այն հարցերն են, որոնց համար ամբողջությամբ ծնողներն են պատասխանատու:

Ծնողները երեխաների հետ անցկացնում են ընտանեկան համատեղ աղոթքներ, ընդ որում հոգում են այն մասին, որ երեխաներն իմանան, սովորեն ու ընդօրինակեն իրենց հոգևոր փորձը:

Մենք պետք է միշտ հիշենք, որ ոչ թե ուղղակի մեծացնում և դաստիարակում ենք մեր երեխաներին, այլ նաև պատ-

րաստում ենք նրանց ապագա կյանքի համար՝ ոչ միայն որպես ապագա հայրեր ու մայրեր, այլև որպես Եկեղեցու սերունդ և Աստծու սպասավորներ: Ընդ որում դպրոցը և ուսուցիչները կարող են երեխաների մեջ միայն ամրապնդել այն գիտելիքներն ու համոզմունքները, որոնց հետևում են նրանց ծնողները: Գոյություն ունի նաև գիտելիք, որը երեխան կարող է ձեռք բերել միայն տանը, միայն իր ծնողներից. իմաստուն ծնողներն իրենք կպատմեն նրան այն մասին, թե ինչն է կյանքում ամենակարևորը:

Ծնողներից երեխան պետք է իմանա Աստծու բարության, հոգու փրկության, հավիտենական կյանքի, աշխատանքի և ազատ ժամանակի կարևորության, հանգստի մասին: Բացի դրանից, տնային, ընտանեկան գրույցների թեմա պետք է լինի այն ամենը, ինչն այս կամ այն կերպ կարող է ազդել մեր երեխաների հետագա կյանքի վրա: Այնպիսի թեմաներն, ինչպիսիք են՝ մարդկանց հետ հարաբերությունները, նյութական հարցերը, անձը և նրա արժեքները, ընտանիքն ու նրա արժեքները, օգտակար և վնասակար սովորությունները, սեփական մարմնի և հոգու խնամքը, երեխաները պետք է իմանան իրենց ծնողներից: Ստանալով տարբեր տեսակի տեղեկատվություն՝ երեխաները պետք է միաժամանակ հնարավորություն ունենան արտահայտելու իրենց կարծիքը, նույնիսկ եթե այն սխալ է, որպեսզի ծնողները միշտ կարողանան հուշել անհրաժեշտ ճիշտ որոշումը:

Թող Աստված օգնի մեզ, որպեսզի ճիշտ սովորեցնենք երեխաներին և ինքներս էլ ապրենք Աստծու կատարյալ կամքի համեմատ:

(Հարունակելի)

# Ե Թ Ե Ա Ս Տ Վ Ա Ծ Հ Ո Գ Ն Ե Ր

- Սիրելի՛ հայրիկ, թույլ տուր ներս մտնել,- ասաց փոքրիկ Մարիան՝ ամբողջ ուժով թակելով հոր աշխատասենյակի դուռը: Չնայած հայրը շատ զբաղված էր, այնուամենայնիվ, բացեց սենյակի դուռը և ներս թողեց փոքրիկ սիրելիին: Նրա մտերիմներից Մարիան միակն էր, ով համոզված էր, որ ցանկացած պահի կարող է մտնել հոր աշխատասենյակ:

- Ի՞նչ ես ուզում, սիրելիս,- հարցրեց հայրը, երբ Մարիան վազեց ներս:

- Ուզում եմ, որ հայրիկն իջնի ներքև, քանի որ այնտեղ երկու մարդ նրան են հարցնում: Նրանք գումար են հավաքում, որպեսզի աղքատներին կերակրեն և նրանց համար ձմեռային տաք հագուստներ պատրաստեն: Դա շատ լավ կլինի, չէ՞, հայրիկ:

- Իհարկե, նրանց համար լավ կլինի,- պատասխանեց հայրը,- բայց դրանում ծայրահեղ անհրաժեշտություն չկա: Դեռ չես հասցնում ձեռքդ հանել գրպանից, երբ կրկին նորերն են հայտնվում ու կրկին ողորմություն խնդրում, և այդպես՝ առավոտից մինչև երեկո: Ճիշտն ասած, ես արդեն հոգնել եմ մշտապես ողորմություններ տալուց:

Պյուտրը (այդպես էր հոր անունը) այդ տարածաշրջանի ամենահարուստ մարդկանցից մեկն էր: Նրա շուրթերից չէր

պակասում Աստծու Խոսքը: Նրան լսողները կարող էին կարծել, թե նա հարուստ է նաև հավատքով և սիրով: Սակայն երբ նա աղքատների կամ Աստծու գործի համար մի բան անելու հնարավորություն էր ունենում, կարողանում էր պահել իր դրամապանակը և խնայել իր դրամը: Նա չգիտեր, թե ինչ է նշանակում տալ ուրախությամբ, կամավոր և հոժար սրտով:

Մարիան մանկական պարզությամբ հարցրեց հորը.

- Իսկ ծիշտ չէ՞ միշտ տալը:

- Չի կարելի ասել, որ ծիշտ չէ, բայց կարծում եմ, որ խելամիտ չէ:

- Իսկ բոլո՞րն են ամեն դեպքում հոգնում տալուց:

- Այո, ես այդպես եմ կարծում:

Հանկարծ փոքրիկի գլխում մի միտք ծագեց: Նա լրջացավ: Անհանգստացած, գրեթե լացելով, նա ասաց հորը.

- Ես շատ տխուր եմ: Մայրիկն ասում է, որ ամեն բան մեզ տալիս է Աստված՝ իմ անկողինը, որում ես քնում եմ, իմ հագուստները, կերակուրը, մրգերը, հացը, ամեն-ամեն ինչ: Ա՛խ, հայրիկ, ի՞նչ կլինե՞ր մեզ հետ, եթե Աստված հոգ-ներ մեզ տալուց: Հայրի՛կ, ինչպիսի՞ն կլինե՞ր մեր վիճակը:

Իսկապես, դա այնպիսի դժվար հարց

ՊԵՊԵՐԻ, 2019թ., ԾՆ 4 (33)

էր, որ Պյոտրը չկարողացավ պատասխանել: Նա միայն մեղմորեն ասաց.

- Այո, եթե Աստված հոգներ մեզ տալուց, մեզ համար շատ վատ կլիներ: Իսկ հիմա ես պետք է ներքև իջնեմ, մարդիկ ինձ են սպասում:

Այս անգամ այդ մարդիկ շատ զարմացած գնացին: Զարմացած էին ոչ այնքան նրա առատ ողորմությունից, որքան բարյացակամ ու սիրալիր վերաբերմունքից:

Նրանք չգիտեին, որ Աստված Սուրբ Հոգու միջոցով Մարիայի խոսքերն օգտագործեց որպես երկսայրի սուր և մխրձեց հոր սիրտը:

«Եթե Աստված հոգներ մեզ տալուց, ի՞նչ կլիներ մեզ հետ»:  
Այս հարցը մշտապես հետևում էր



Պյոտրին, և խիղճը մեղադրում էր նրան՝ ասելով. «Դու ամեն բան ստացար Աստծուց, իսկ ի՞նչ տվեցիր փոխարենը»:  
Նա իրեն մեղավոր ծանաչեց, ծնկեց Աստծու առաջ, ստացավ մեղքերի թողություն և ուժ՝ կյանքն առավել ծիշտ ապրելու համար: Այդ ժամը Պյոտրի համար ամենաօրինական էր, երբ նա գիտակցեց, որ իր մարմինը, հոգին և ամենը, ինչ ինքն ունի, պատկանում է Աստծուն:

Այդ դեպքից հետո, երբ նրան առաջարկում էին ողորմություն անել Աստծու համար, նրա աչքերի առջև էր գալիս իր փոքրիկ դստեր կերպարանքը, ով անհանգիստ հայացքով և դողացող ծայրով ասում էր. «Հայրի՛կ, ի՞նչ կլիներ մեզ հետ, եթե Աստված հոգներ....»:

*Քանի դեռ շարունակում ես կառչել ու ասել. «Աստի՛ն է, ես չեմ թողնի ու չեմ գնա», դու չես տեսնի այն, ինչ Աստված ունի քեզ համար:*

*Պետրոս Արևելյան*

*Հնազանդվիր սիրով, աղոթքի իռայտով,  
աշխարհի հավաքքով եւ երկնային հարսանիքով կոյրախառնաւ:*

*Եպիսկոպոս Գրիգոր*



# ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԼՎԱՅՔ

Մի օր տղաս կեսգիշերին ինձ արթնացրեց.

- Հայր, վե՛ր կաց, հարկավոր է Վիկտոր Իվանովիչին օգնել:

- Ի՞նչ է պատահել,- անհանգստացա ես,- վա՞տ է գգում:

- Ո՛չ, ընդհակառակը՝ լավ է, մույնիսկ երգում է:

- Այդ դեպքում ի՞նչ է պատահել:

- Նա լվացք է անում:

- Ի՞նչ կա որ, թող լվանա իր շորերը:

- Ախր նա լվանում է ոչ թե իր շորերը, այլ բոլոր շինարարների սավաններն ու ծածկոցները, հարյուր հատից ավելի կլինի:

- Իսկ ինչո՞ւ քույրերը առավոտյան չեն լվացել:

- Որովհետև առավոտյան մեզ մոտ սովորաբար ջուր չի լինում, միայն գիշերն են ջուր տալիս:

Ես հագնվեցի ու գնացի կողքի սենյակ: Դուռը բացեցի և տեսա լվացքի մեքենայի մոտ նստած Վիկտոր Իվանովիչին՝ դիմացը մի կույտ սպիտակեղեն: Սկսեցի կատակել, ցանկացա փոխարինել նրան: Բայց նա ոչ մի կերպ չհամաձայնեց:

Առավոտյան, աղոթքից առաջ, ես եղբայրներին գաղտնի պատմեցի Վիկտոր Իվանովիչի լվացքի մասին.

- Այսօր երեկոյան կփոխեն ձեր սավանները: Դրանք շատ յուրահատուկ սավաններ են: Դրանցից բուրում է արևի, մաքրության և թարմության հոտ, սակայն այդ սավանները մեր ուշադրությունը պետք է հրավիրեն իսկական Աստծու մարդու վրա: Այդ սավանները մեզ պետք է սովորեցնեն

սեր Աստծու և միմյանց հանդեպ: Մենք պետք է սովորենք միմյանց ծառայել այնպես, ինչպես նա մեզ ծառայեց: Պետք է սովորենք խոնարհություն, ներողամտություն, մենք պետք է հրաժարվենք հպարտությունից:

Այսօր շատ քրիստոնեական եկեղեցիներ կան, բայց ոչ մի տեղ չես տեսնի այսպիսի բան: Շատ քիչ հոգևոր առաջնորդներ կգտնվեն, որոնք կխոնարհվեն այն աստիճան, որ լվանան իրենց ենթակաների սպիտակեղենը:

Արդյո՞ք Բեկիսը շքեղ կյանքով ապրելու հնարավորություն չուներ, չէ՞ որ նա ամբողջ ԱՊՀ-ի և Մերձբալթիկայի ավագ եպիսկոպոսն էր:



Ձեպիկ, 2019թ., № 4 (33)

Թարգմանված է  
“Водимые Духом Святым” գրքից





# Տ Ի Ր Ո Ջ ԱՐԱՇԵՏՆԵՐՈՎ

Հայրենական մեծ պատերազմից առաջ մի աղջիկ, որ ապրում էր Վիննիպգայի շրջանում, տեղափոխվում է Մոսկվա: Նա մեծացել էր քրիստոնյա ընտանիքում, սակայն ջրի մկրտություն դեռ չէր ընդունել:

Մոսկվայում նա ծանոթանում է Իվան անունով մի ավագ լեյտենանտի հետ և սկսում է նրա հետ ընկերություն անել: Նրանք սկսում են հանդիպել: Երբեմն լեյտենանտին հաջողվում էր համոզել աղջկան կինո գնալ, սակայն պարելու գնալուց աղջիկը միշտ հրաժարվում էր: Իրականում նա պարել չգիտեր էլ, քանի որ քրիստոնեական դաստիարակություն էր ստացել: Աղջիկը՝ Մարիյկան, լեյտենանտին շատ էր դուր գալիս: Համեստ ուկրաինացի աղջիկը նրա սրտով էր: Մի անգամ նա Մարիյկային տանում է իր հայրենիք, իսկ ռուսները, ինչպես հայտնի է, սիրում են խմել: Լեյտենանտի այցը խնջույքի մեծ առիթ էր: Խնջույքի ժամանակ Մարիյկան ալկոհոլին ձեռք չէր տալիս, ոչինչ չէր խմում, միայն ուտում էր: Իվանը նկատում է այդ ամենը և որոշում, որ աղջիկը շատ լավ կին կլինի. անհնազանդ չէ, պարելու չի գնում, ալկոհոլ չի խմում...

Սակայն, ավաղ, սկսվում է պատերազմը:

Իվանը պարտիական էր և ասում էր Մարիյկային. «Մենք այդ ֆրիցներին հեռու կքշենք նույնիսկ մեր գլխարկները նրանց վրա նետելով»: Մարիյկան պատասխանում էր. «Ոչ, Վանյա, գլխարկներ նետելով հեռու չեք քշի, գերմանացիները մինչև Մոսկվա կհասնեն»: «Ի՞նչ, դու հիմարի՞կ ես... մեր պարտիան... մեր պարտիան...»:

Որոշ ժամանակ անց Վանյան գնում է ճակատ, այնտեղից նամակներ է գրում աղջկան: Պատահում է այնպես, որ Վանյան ընկնում է գերմանական շրջապատման մեջ: Գերմանացիները նույնիսկ տեղյակ չեն լինում, որ անտառում շրջափակել են մի փոքրիկ ռուսական ջոկատ: Երբ մթնում է, Վանյան իր հետ վերցնում է մի զինվորի, և նրանք մտնում են գյուղ: Թեև գյուղը շրջապատված էր գերմանացիների կողմից, նրանք, այնուամենայնիվ, համարձակվում են մտնել գյուղացիներից մեկի տուն: Այդ տանն ապրում էր վաթսուհինյա մի կին: Նա շատ է վախենում նրանց այցից, քանի որ գյուղը շրջապատված էր գերմանացիներով: Սակայն Իվանը նրան ասում է.

«Մի՛ վախեցեք, մայրիկ: Մենք իսկապես ռուսներ ենք: Մենք դժվարության մեջ ենք, կարո՞ղ եք դուք մեզ

ինչ-որ արահետներով դուրս բերել սովետական տարածք:

Կինը երկնտում է. հանկարծ ու գերմանացիները նրանց նկատեն, այդ ժամանակ բոլորին կվերացնեն, իրեն էլ նրանց հետ: Սակայն հետո, այնուամենայնիվ, համարձակվում է և հարցնում.

- Իսկ դուք ինձ թույլ կտա՞ք աղոթել:

- Աղոթիր,- թույլ է տալիս Իվանը:

Երբ կինը ծնկի է գալիս և սկսում է աղոթել, Աստված լցնում է նրան Սուրբ Հոգով, և նա դիմում է Իվանին.

- Որդյալ իմ Իվան, այսպես է ասում Աստված, դուրս կբերեմ քեզ որոգայթից, կգնաս ճակատամարտ, կվիրավորվես, քեզ կհոսպիտալացնեն, կվերադառնաս տուն և ամեն բան կպատմես քո սիրելիին, և նա քեզ ամեն ինչ կբացատրի: Ես ընտրել եմ քեզ ծառայության համար...

Այս խոսքերն Իվանին ցնցում են. «Որդյալ իմ Իվան... »:

- Որտեղի՞ց դու գիտես, որ ես Իվանն եմ: Եվ ի՞նչ որդի եմ ես: Ինչպե՞ս հասկանամ,- սկսում է հարցեր տալ նա կնոջը:

- Այդպես է ասում Աստված,- պատասխանում է կինը:

Նա հասկանում է, որ եթե Աստված Իվանին Իրեն որդի է անվանում, ուրեմն պետք է նրան դուրս բերել այդտեղից: Կինը հագնվում է, վերցնում է իին լապտերն ու դուրս է բերում նրանց

այն տարածք, որտեղ սովետական զորքն էր:

Իվանն իր հետ դուրս եկած զինվորին հրամայում է լռել այդ ամենի մասին՝ սպառնալով, որ կսպանի, եթե նա ինչ-որ մեկին պատմի տեղի ունեցածը:

Առաջին իսկ մարտի ժամանակ Իվանը վիրավորվում է, և նրան տեղափոխում են հոսպիտալ, որտեղ նա մնում է երկար ժամանակ: Հոսպիտալից դուրս գրվելուց հետո նա վերադառնում է Մոսկվա և սկսում հարցուփորձ անել Մարիյկային, թե որտեղի՞ց նա գիտեր,

որ գերմանացիները կհասնեն մինչև Մոսկվա: Այդտեղ աղջիկը վերջապես ասում է. «Ներքի, Իվան, ես քեզնից թաքցրել եմ, որ հավատացյալ եմ»:

Իվանը նրան պատասխանում

է. «Այժմ ես էլ եմ հավատացյալ»:

1966 թվականին Կիևի երիտասարդությունն ինձ առաջարկեց իրենց հետ գնալ Վիննիցա՝ պսակադրության: Ես ուրախությամբ համաձայնեցի: Պարզվեց, որ երիտասարդ զույգին ամուսնացնում է նույն ինքը՝ նախկին ավագ լեյտենանտ Իվան Մուսատովը, ով արդեն Վիննիցայի եկեղեցու սպասավորն էր: Քանի դեռ նա կենդանի էր, տարբեր եկեղեցիներում միշտ էլ վկայում էր, թե ինչպես է Աստված իրեն կանչել:

Ադամ Օգերչուկ  
Եպիսկոպոս, ք. Կիև

Ձեպիկ, 2019թ., ԾՄ 4 (53)

## ՀԱՎԱՏԱՐԻՄ ՄՆԱԼ ՄԻՆՁԵՎ ՄԱՇ

Ամբողջ Անգլիայի տարածքում կես հարյուրամյակ գործունեություն ծավալված հայտնի քարոզիչ Ջոն Ուեալիին որոշել էին սպանել այն պատճառով, որ նա մարդկանց բացում էր իրենց մեղքերը:

Ուեալիին բռնեցին մի խուլ ճանապարհի վրա: Ավագակները, բռնելով ձիու սանձից, վայր գցեցին քարոզչին և դաժանաբար ծեծեցին: Ջոն Ուեալին չընդդիմացավ նրանց, բայց առաջին իսկ հնարավորության դեպքում ծնկների վրա ընկավ և սկսեց աղաղակել Աստծուն:

- Հայր Երկնային, ների՛ր նրանց:

Շփոթված այս խոսքերից՝ ավագակների առաջնորդը հրամայեց.

- Այլևս մի ծեծեք նրան,- այնուհետև, Ուեալիին դիմելով, ասաց.- Տեր, երվում եմ, որ այլևս ոչ ոք քեզ վատություն չի անի: Ես պատրաստ եմ պաշտպանելու քեզ, եթե նույնիսկ դրա համար անհրաժեշտ լինի զոհել սեփական անձս:

Առաջնորդի անունը Ժորժ Կլիֆթոն էր: Բոլորը նրան ճանաչում էին որպես տխրահռչակ ավագակի և սրիկայի: Ոչ մի ֆիզիկական ուժ չկարողացավ կոտրել Կլիֆթոնին, բայց քարոզչի խիզախությունն ու խոնարհությունը գերեցին նրան:

Քրիստոսի գործությունով վերածնված՝ նա իր կյանքի մնացած օրերը նվիրեց իր երկրում Ավետարանի քարոզչությանը:

Յան Հուսին մահապատժի են ենթարկել 1415թ. հուլիսի 6-ին՝ իր ծննդյան օրը: Կոնստանց քաղաքի տաճարում պապական դատավորը Հուսի համար կարդաց իր վճիռը.

- Որպես անդառնալի հերետիկոսի՝ նրան զրկել քահանայի կոչումից և հանձնել քաղաքային իշխանությունների ձեռքը:

Պատժից խուսափելու համար բավական էր, որ Հուսը միայն մեկ խոսք ասեր՝ «հրաժարվում եմ», և նրան ազատ կարձակեին:

Բայց Հուսն ասում էր, որ պատրաստ է Ավետարանի քարոզչությունը վկայելու իր մահով:

Երբ նրան խարույկ բարձրացրին, կրակի միջից լավեց Հուսի երգի ձայնը. «Ո՛վ Հիսուս, ողորմած եղի՛ր իմ նկատմամբ»:



# Գրիգոր Նարեկացի «Մատյան ողբերգության»

## Բան ԽԱ

Ի խորոց սրտի խոսք Աստծո Հետ

Ով ամենօրհնյալ Որդիդ Աստծո,  
Կենդանաբար Հոր անքնին ծնունդ,  
Քեզ Համար չկա անկարելի եւ անհնար ոչինչ,  
Բավական է, որ ծագի անասուլեր  
Ճաճանչը փառքի Քո ողորմության,  
Որպեսզի իսկույն Հալվի ամեն մեղք,  
Դեւը Հալածվի, Հանցանքը ջնջվի,  
Կապանքը խզվի, խորտակվի շղթան,  
Մահացածները կենդանաճնվեն,  
Խոցը բժշկվի, վերքն առողջանա,  
Վերանա ամեն ապականություն,  
Թախիծն ընկրկի, ողբը նահանջի,  
Խավարը փախչի, մութը վերանա, գիշերը գնա,  
Չարիքը չքվի, տագնաափն Հեռանա,  
Հուսահատությունն Հալածվի անհետ,  
Եվ Թագավորի ձեռքդ ամենակար,  
Քավիչ բոլորի:  
Դու, որ եկել ես մարդկային Հոգին  
Փրկելու, ոչ թե կորցնելու Համար,  
Ներիր անՀամար չարիքները իմ  
Ամենաառատ Քո ողորմությամբ,  
Զի Դու ես միայն երկնքում անճառ, երկրում՝ անզնին,  
Գոյության բոլոր տարերքների մեջ  
Աշխարհի բոլոր եզրածագերում  
Սկիզբն Համայնի եւ ամեն ինչում՝ ամբողջ լրությամբ:  
Օրհնյալ Ի Բարձունս.  
ԵվՔեզ, Սուրբ Հոգուդ ու Հորդ Հետ  
փառք Հավիտյանս. Ամեն:

## ԽՈՍՔ ԱԳԱՄՈՐԳԻՆԵՐԻՆ

Հրաշագործ եմ համարում դուք չեմ,  
Ով աղամորդիք, գոռու ու հպարտ:  
Հանդեսների մեզ չեմ գովել գիտեմ,  
Ձեզ համարում եմ հզոր ու անպարտ...  
Դուք գիտեմ չեղել միգուկն ուրանի,  
Չգիտեմ «չափը» հենց չեմ բերանի...  
Գիտեմ երկնքում անվախ սավառնել,  
Գեսնին՝ երկյուղով իրար տուն մտնել...  
Գիտեմ արեւի խավարման մասին,  
Բայց ոչ... չեմ հոգու...  
Պատրանքը հաճախ կյանք է թվում չեմ  
Եվ դյուքանք հոգու:  
Ձեզ կոչ եմ անում եւ հրավիրում,  
Հավաստով մտնեմ հոգեւոր «Բաղնիք»,  
Որտեղ հոսում է Արյունն Հիսուսի,  
Որտեղ «խոսում է» Արյունն Հիսուսի,  
Ձեզ՝ չեմ ախտերից մաքրելու համար...  
Մաքրվե՛ք, փրկվե՛ք Նրա Շնորհիքով:  
Քայլե՛ք ու գործե՛ք Նրա Սուրբ կամքով:  
...Հողանյութ Ազամ, մի կպիր հողին:  
Մի ընկիր իպուր քո կոպիտ կողին:  
Մեկ է մարմինդ հող է դառնալու,  
Իսկ անմահ հոգիդ ո՛ր է գնալու...

*Մ. Սվադյան*